

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR.)
Telefon szám 18.

Felelős szerkesztő: SOÓTHY GYULA.
LAPTULAJDONOS
AZ ERDÉLYI RÓM. KATH. IRODALMI TÁRSULAT

ELŐFIZETÉSI ARAK:
Egész évre ————— 8 kor.
Félévre ————— 4 „
Negyedévre ————— 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Főpásztori szózat. (1913. XVIII. circ.)

Midőn a jubileumi évnek alkonyán hálat adok az isteni Gondviselésnek, hogy főpásztori kötelességeim teljesítésében kegyelmével támogatott, s az apostolok sirjának látogatását újra lehetővé tette, honnan mindig új erőt és lelkesedést merítek: hozzátok intézem ismét szavaimat, Tisztelendő Testvéreim és Szeretett Híveim, hogy megköszönjem a munkát, mellyel támogatottok, az imádságot mellyel utaimban kísértetek. Különös öröömre szolgál pedig, hogy e köszönetemhez lelki javakban oly viszonzást fűzhetek, mely a Ti szíveteket bizonyára őszinte örömmel tölti el. Ez pedig Szentséges Atyánknak apostoli áldása, melyet általam Nektek küldött. Törekedni fogok arra, hogy a kínáló alkalmakat megragadva, Szentséges Atyánk áldását köztetek magam kioszthassam, s az üdvösség munkálásában ezzel is segítségükre lehessenek. Szentséges Atyánk irántunk való nagy jóságát azaz is tanusította, hogy lelkipásztori munkálkodásunknak, a jó Atya gyermekeiért aggódó gondosságával és körültekintésével néhány főbb irányt jelölt. Lelkünkre köti, hogy a mi népiünknek csaknem kiríthatatlannak látszó bűnös szokás, a káromkodás ellen küzdjünk, hogy azok a szegény lelkek, kiknek Isten annyira kegyelmére volna szükségük, ne hívják ki ez inkább tudatlanságukból, mint gonosz-ságból származó bűnükkel az ő haragját, szent kegyelmének megvonását. Hasonló küzdelemre buzdít bennünket a nép minden rétegében elterjedt iszákosság ellen, melynek testi, lelki rombolásait napokint szomorú szívvel tapasztalhatjuk. Résen kell állanunk a természetes és természetfölötti élet e veszedelmével szemben már annál is inkább, mert míg egyrészt e rettenetes kór kezdetét észrevenni is alig tudjuk, másrészt elhatalmasodása után a legnehezebben gyógyítható betegségnek bizonyul, mely tönkre teszi az egész embert, megtöri a szellem erőit, megrontja a jellemet, lealacsonyítja az érzéseket, míg végre anyagilag, testileg-lelkileg a teljes romlásba visz. De a legfájdalmasabb és már a társadalom érdekeinek szempontjából is legveszedelmesebb következménye, a jövőndő nemzedéknek csirájában való megrontása. És talán Isten kegyelme után

ez a szomorú következmény volna az egyik eszköz, amelynek felhasználásával e bűn rabjait megtérésre bírhatnátok. Mutassatok rá az iszákosság rettenetes következményeire a gyermekekben, s ha szavaitek sikertelenek maradnának az egyénnel szemben, talán gondolkodóba ejtik és megindítják az édesapát.

Végül az egyenetlenkedések kerülésére kér benneteket általam Szentséges Atyánk. Emlékezzetek meg arról, hogy az egyenetlenség mindig a szeretetlenség jele. Ahol kevés, vagy hiányzik a szeretet, ott előbb-utóbb kitör a békétlenség. Tegyétek azért a ti buzgó elméletek tárgyává minél gyakrabban az Ur Jézusnak és az apostoloknak szeretetre, a szeretetben való egységre, békés egyetértésre intó szavait. El ne felejtsetek, hogy az Ur Jézus az Ő gyermekeinek testvéri segítségét nemcsak a hitben, hanem a szeretetben is megteremteni, ápolni és fentartani akarta. Övéitől bucsuzva a szeretetet köti lelkükre: „Amint engem szeretett az Atya, én is szeretlek titeket. Maradjatok az én szeretetemben”. És ismét: „Ez az én parancsolatom, hogy szeressétek egymást, amint én szeretlek titeket.” (Sz. János 15. 9. és 12.) És azt se felejtsetek el, hogy nemcsak hitünkről, hanem szeretetünkről is ítél a világ, vajjon az Ur Jézus igaz követői vagyunk-e?

A lelkipásztori munkálkodás e hármas irányítását fogadjátok Szentséges Atyánktól hálás és engedelmes szívvel, s az Ő veletek közölt szándékai szerint fáradozva rójjátok le az ő jóságos utmutatásáért hálátokat érte felajánlott, fiúi tiszteletből és szeretetből származó imáitokban.

Meg vagyok győződve Tisztelendő Testvéreim, hogy a közelgő szent ünnep és üjlesztendő alkalmával szívetek őszinte jókívánásaival emlékeztetek meg rólam. És épen e meggyőződéseimért kérek Benneteket, hogy tegyétek meg ezt az Oltár előtt, s az írásbeli üdvözléseket, bármily kedvesek volnának is azok nekem, a munkára való időnk megtakarítása végett mellőzzétek, s a kath. sajtó mindenirányú támogatásáról ezuttal sem feledkeztek meg.

Végül arra kérek Benneteket Tisztelendő Testvéreim, hogy látogatástok alkalmával, megérkezésetek előtt legalább huszonnégy órával engem értesítsetek,

nehogy esetleges távollétem, vagy más elfoglaltságom látogatástok célját meg-hiusítsa és ne fogadhasalak a formákban is azzal a szeretettel, mellyel szívem szerint Benneteket mindenkor fogadni kész vagyok.

Szent Pálnak a korintusiakhoz intézett szavával, zárom leveletem; vajha „az én beszédem és tanításom nem az emberi bölcsesség hitető igéiben, hanem a léleknek és erőnek megmutatásában” (I. Kor. 2. 4.) állana, hogy az Ő kegyelmében általam ti is gyarapodhattok.

Boldog új évet!

Irta: Esztegar Gergely.

E szokásos jókívánattal köszöntünk be a „Közművelődés” olvasóihoz ma, amikor az új esztendőben először kopogtatunk be azokhoz, akik szeretettel és szívesen fogadnak minket. Mily különös és csodálatos, hogy évről-évre megújul a jóakaratu emberek ezen jó kívánata és kezdetével egy új esztendőnek, boldogságot és több örömet kívánunk egymásnak. Mintha bizony az öröm és boldogság a maga lényegében nem mindig egy és ugyanaz volna. Kétségtelenül maga a boldogság lényegében mindig ugyanaz, csak a mérleg, mellyel azt elbíráljuk, változik az emberek szubjektív felfogása szerint. Így véve a boldogságot, az nagyon is relatív. És éppen ezért az életben nagyon sokszor látunk visszás állapotokat; mert hogy az egyik, vagy a másik ember miben találja fel az ő boldogságát — szerintünk csak vélt és mulandó boldogságát, — az már egyéni dolog. Minden embernek a boldogságra és pedig a teljes boldogságra való törekvés indítja és vezeti — tapasztalás szerint — minden lépését. Mennyi elképzelhetetlen szépséget, gyönyörűséget lel az egyik ember ott, hol a másik abszolúte semmit sem tapasztal. Amiben az egyik ember örömet és boldogságot találja, azt a másik gyűlöli, s fut tőle mint boldogsága megölőjétől; s viszont, amit egyik ember céltalannak és károsnak tart, azt a másik végecéllal tüzi ki, mert abban véli és hiszi feltalálni boldogságát.

S bár az élettapasztalás tényleg erről győző meg, mi mégis merjük állítani, hogy az igazi boldogság csak egy lehet és pedig olyan valaminek a bírása, mely az em-

Oberbauer A. utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.
A legjobb hírnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók. stb. gyára. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

ber boldogságosztónét kielégítse, s rá nézve semmi kívánni valót fönn ne hagyjon.

Az ember keresi a boldogságot, fut a röpke pillangó után, de elérhetetlen lesz vágyaiban, reményeiben mindaz, ami megadná neki a teljes, tökéletes boldogságot.

Gazdagságra, hírnévre, hatalomra való törekvés, melyekben egyesek legnagyobb boldogságukat hiszik, mint muló és tűnékeny tárgyai a valódi boldogságnak, inkább lealacsonyítják, mint felemelik az értnek küzdőket, mert birtokosa szenvedélyének rabjává lesz és mint ilyen elveszti fensőbb erkölcsi szabadságát.

A boldogságra mindenkinek joga van. E jogával vagyis boldogsága megszerzése jogával élhet mindenki, függetlenül a külső feltételektől és körülményektől, melyek célja elérésében akadályozhatják és legtöbbször akadályozzák is.

Ézért a boldogságra törekvő embernek életfeladata csak egy lehet, olyan tárgyat tűzni ki minden tevékenysége céljául, mely egymagában kielégítse minden vágyát, minden óhaját; mely egymaga nyújtja a boldogságot; maga legyen a boldogság.

S míg az ember ezt a tárgyat vagy lényt fel nem ismerte s fel nem találta, addigi boldogságát el nem éri, boldogság osztóne kielégítve nem lesz s rá nézve még mindig megmarad egy felsőbb — és tökéletesebbnek kívánása

Vannak márványpaloták, vagy gyöngy, bitor, selyem, van ifjuság, pénz, gyönyör, szépség, van tudomány, művészet és felvilágosultság, de nincs boldogság. Meny-

nyit kutattak a bércek gyomrában, meny-nyit építettek, romboltak, tanácskoztak, jósoltak, kuruzsoltak, irtak, szónokáltak már az emberek a boldogságról és még mindig sok a panasza, sok a beteg és fájo lélek. Mintegy álomkép vonul el a boldogság színes pillangója s mi futunk utána, hogy elérjük, megmarkoljuk és eltűnik mint délibáb, mint jövőnk pusztáján lebegő fényes köd. De elértük, legalább azt hiszszük, s akkor jó a májusi ágy, mely összehesperzeli a kikelet virányát, elhervasztja a boldogság rózsáit és ott marad az ember vágyaival, amelyek még fájdalom-sabbban szurdalják érzékeny szívet. És újra kezdti útját, tovább fut és kergeti a boldogságot, de meg nem találja, meg nem fogja soha, soha!

Várjuk a jobb jövőt, mely meghozza a remélt boldogságot; pedig nagyon rejtélyesen lefátyolozott arccal áll előttünk a jövő s nem tudjuk mit rejteget: örömet vagy bánatot.

Sietünk emberek közé, hogy éljük az életet, hogy telt pohárból őrítsük az örömet, s felépítsük a boldogság erős várát és jön a pokoli ármány, a cselvető fűrfang, az alakoskodás, a képmutatás, mely ledönti amit küzdelmesen felépítettünk. Rózsákat, illatos virágokat sietünk gyűjteni, melyek kedvessé, kellemessé tegyék az életet, s nem vesszük észre, hogy minden virágon, melyet még legjobb barátaink is felénk nyújtanak, ott lappang a mérges pók, a méregkészítő társaság fülánkjá, mely pusztít és halált okoz természetének és céljának megfelelőleg.

Igen, az emberi rosszakarat mások

romjain akarja felépíteni az ő boldogságának — szerintünk — kártyavarárt.

Itt eszünkbe jut egy mohamedán monda, mely szerint Allah egy sebész angyalt szokott küldeni a földre a rossz emberekhez. Amíg a rossz ember alszik, az angyal egy égi késsel kivágja a szívet, kinyomkodja belőle a gonoszvirtust és égi baizsamot önt annak helyébe.

Értsük meg! Még mielőtt elküldené Allah azt a sebész angyalt a rosszakaratu emberekhez, jó lesz kinyomkodni a szívből a gonosz virtust, amely éjél-nappal szövöi a terveket, hogyan tehetné embertársát boldogtalaná, szegényé, nyomorultá.

Pedig meggondolhatnák, ha egy csepp nemes érzés van szívökben, hogy miként nekik, ugy felebarátjuknak s szabadságában áll élni jogával: boldognak lenni! E jogának tudatában az embert a boldogság örök vágya viszi az élet forgatagába és a reménykedésre alkotott lélek még mindig várja a pirkadó hajnalt, hogy kisüssön a boldogság napja.

Mennyi remény!

Miért mégis annyi csalódás?

Miért annyi leroskadt és összezuzott szív?

Miért, hogy újra és újra megismétlődik a világ jajkiáltása?

Miért, hogy még mindig tépett hitel, megtört reménnyel nézünk a jövőbe?

Miért, hogy nem boldog az ember?

És a felelet: „A mai ember alant keservesen a boldogságot, keservesen csalódott és állandó lelki gyötrelében él. A társadalom lelki életének ritmikus alaku-

Két hónaljnyi könyv.

A Szent István-Társulat karácsonyi könyvei.

Az „Alkotmány” dec. 20-iki számának tárcája.

I.

Nem jut már hamarosan az eszembe, hogy néhai jó Vas Gerebennek melyik jóízű regényében olvastam azt a jelenetet, amikor a XIX. század első évtizedeinek optimista és pesszimista magyarjai a magyar irodalomról beszélnek és a pesszimista ezeket mondja körülbelül:

— Barátom, ha vissza akarnánk menni az ázsiai őshazába, a magyar könyveket könnyen magunkkal vihetnők. Elérnének a hönünk alatt!

A XIX. század első évtizedeinek pesszimisták magyarjai némiképpen keserű igazságot, de mégis csak igazságot mondtak. Szerencse azonban, hogy a pesszimistákkal szemben mindig ott vannak az optimisták, akiket még az igazságok sem tudnak letériteni utjukról, mikor valami ideális cél felé haladnak. Ha mindig a pesszimisták igazságai érvényesülnének, nagyon sok jelentős fejlődési lépése maradt volna el az emberiségnek.

Valahogyan ez motoszkált a fejemben, amikor kézhez kaptam a Szent-István-Társulat idei karácsonyi könyvtel-melését. A szolga, aki hozta, keservesen küzködött a könyvesomóval és csak nagy nehezen tudta azokat két hónalj alatt magával cipelni szerény lakásomra.

— Ime, — gondoltam magamban, — mégis csak haladunk valamicskét. Ma már a XX. század második évtizedének elején csak egyetlen katholikusi irodalmi intézmény két hónaljra való könyvvel kedveskedik a magyar olvasóközönségnek. Bizony, már ezt kissé bajos lenne kényelmesen visszazállítani az ázsiai őshazába.

Pedig hát itt is mennyien voltak a pesszimisták, akik a legcsufosabb kudarcot jósolták, mikor a Szent-István-Társulat kezdetben csak igen szerény méretekben megkezdette könyvkiadói működését. A gánoskodók karának fele mint a görög tragédiákban vézsesen dörögte, hogy nem lesznek jó könyvek, a másik fél kar pedig még komorabban jövendölte, hogy nem lesz olvasóközönség, mert hát: „Átok van a Labdakidák házán örökké.”

Hát hiszen szó, ami szó, a pesszimistáknak most is volt valami kevés igazuk. (A savanyu kedvű embereknek ugyis az egyetlen gyönyörűség ebben az életben,

hogy néha-néha igazuk van!) Bizony kezdetben a Társulat szépirodalmi kiadványai nem tudtak arra a niveaura emelkedni, melyen tudományos kiadványai már akkor is voltak és a közönség is hidegen fogadta a kísérletezést. Ha a pesszimisták igazságaira hallgattak volna azok a lelkes emberek, akik a Társulat élen ideális célok kivívásáért küzdöttek, abba kellett volna hagyni a kísérletezést. És a két hónaljnyi könyvet olvasgatva, forgatva, nézegetve ma már megállapíthatjuk, hogy ez a magyar katolikusi irodalomnak mérhetetlen vesztesége lett volna. Hiszen talán akkor is megjelentek volna más uton-módon azok a könyvek, melyek most itt fekszenek iróasztalomon, még tán a külföldi szépirodalomnak az a pár jeles darabja is, mely közöttük van, talált volna átültetőre — valószínűleg azonban csak pár évnyi késedelemmel — de nem ilyen imponáló tömegben, nem ilyen hatásos kiállításban, nem ennyire tömegterjesztésre szánva, ami talán a legfontosabb dolog!

Mert a közönség érdeklődését mégis csak fel lehetett lassan kelteni a vállalkozás iránt, mikor látta, hogy becsületes törekvéseiről, tiszta levegőjű irodalomnak nyújtásáról van szó. Évről-évre halljuk a

DR. DARAMUS KORNÉL

RENDEL: DÉLUTÁN 2—5-IG.

FOGÁSZATI MŰTERME

GIZELLA-UDVAR, I. EMELET.

GYULAFEHÉRVÁR.

Íása úgy hozza magával, hogy ma már igazi lelki öröm után epednek az anyagtól megcsömörölt emberek”.

De vajlon hol az igazi lelki öröm? Hol van a megnyugvás és béke?

Az elmúlt századok igazolják, hogy a világegyetem óriási tornyára, még nem sikerült kitüzni a béke fehérlobogóját, mely hirdesse az igazi megnyugvást azt a lelki Istenbékét, amely végre lecsendesítse az élet nehéz terhei között megnyugodni nem tudó lelket, s végre megfeleljen a szívet tépő és szaggató „miért“-re.

Pedig azok is, akiket az élet legjog-sabb vágyaiban csalt meg, nyomorult és szétbomló testek, melyeket már csak egy szál látszik az élethez kötni, napjaki reménytelen és vigasztalan csendjében arról álmodoznak, hogy jönni fog a jobb jövő, mely számukra is elhozza a boldogság napjait, hiszen ezt remélni szabad és lehet, mert a boldogság utáni vágyat maga Isten oltotta szívékből.

Am amikor látja, hogy a nappal munkája fáradtságos, verejtéke gyöngyöző cseppekben hull; az éjszakája gyötrődés, még álmaiban is kin és keserűség bosszantja: akkor veszi észre, hogy boldogsága mint egy nagy sötét égi pusztaság terül el, melyen oázisként homályos fantasztikus alakú kőfoszványok, szubtilis bárányfelhők mutatkoznak, de amelyekből nem hull alá jótékony esőcsepp, boldogsága virágágyának üdítő harmata.

A családott lélek ébredezni kezd. Be-látja a földi lét mulandóságát és amikor azt kérdi Madáchchal: „A cél voltaképp mi

is?” önkénytelenül ugyancsak övele ráfeleli: „A cél halál. Az élet küzdelem. S az ember célja a küzdés maga”.

Ezért igaz a lángszavu Prohászka püspök mondása:

„Nincs napsugár, melytől a világ, az élet, a lét világos volna, s melyből megnyugvás és biztonság költözzék szívünkbe”.

De hát utóvégre is csak annyi az ember sorsa, hogy szülessék, éljen és meghaljon? Nem, hisz ennyi kitelik a bogarak-tól is. Az ember boldogságra született, hogy boldogul éljen s boldogságát találja még halálában is. Ezt az életcél-t pedig csak úgy éri el, ha megvalósul Vas Gereben igazmondása: „Az ember igazán abban boldog, hogy boldogítani tud.” S mert saját lelki világunk tartalmát, hajlamait, hangulatát, értékét visszük tulajdonképen mindenbe és mindenkre át, rajtunk áll, hogy minél több jót, megnyugvást, fel-emelőt és vigasztalót találjunk az életben.

Aki nem így érez, akinek minden szívdobbanása, minden gondolata nem ezt sugja, az hasonlítani fog Madách tudósá-hoz, aki hosszas gyötrelmek árán megtölti lombikját, s midőn önteltségében várva-várja a percet, amelyben az élet szikrája megvillan, lombikja összetörik.

S most kérdezzük: hol találjuk hát fel az igaz boldogságot, a megnyugvást, a békét?

Megközelítésében annak, ki maga a végtelen boldogság, a teljes megnyugvás, a zavartalan béke. Minden boldogságnak

alapja és tárgya csak egy lehet: Isten. Isten nélkül nyugtalan az élet, nyugtalan élet mellett boldogtalan az ember. Lán-goljon az elhidegült lélek Isten és ember-társai iránti szeretetre és akkor, de csakis akkor, boldog lesz az ujesztendő!

Az elmúlt esztendő . . .

Az elmúlt esztendő utolsó éjszakájá-nak éjjeli óra ütése után a csendesen vi-rasztók magányos merengésébe, vagy a hangosan mulatók zajos jókedvébe egy-formán beleszüldül az éjjeli harangszó, mely a legfenségebb örök törvénynek hozzáillő méltó hirdetője ebben az órában: az elmulás pillanatában új élet, új remény-ség, új hajnalszínre született.

Rejtély maga az emberi élet, a halha-tatlan lélek, a születés, a halál miszte-riuma, de legnagyobb rejtély mégis az idő, melynek meghatározásánál véges el-ménk a végtelenség határába ütközik.

A harangok zugása, a kegyes ismer-rés hangok átringatják lelkünket az új esztendő hajnali deréagságába: újra hi-szünk, bizunk és remélünk!

Együtt ünnepejük a titokzatos éjjeli óráknak csendjében a legnagyobb hatal-masságnak, az Időnek ünnepét.

Újra jönnek a felfrissült reménységek; új acélverettel erősítjük meg lelkünket s még a legjobban elcsigázott ember lelké-ben is fölcillan valami biztató derü: hátha az örökre eltemetett idővel elmaradt a gondoknak fekete hullóserege is?!

Hátha sikerül a keblén régóta melen-

Szent-István-Társulat közgyűlésein, melyek a magyar katolikus kultúrának diadalmas ünnepei, hatalmas számará-nyokban kitejezve azt a fejlődést, mely az első félénk kísérletektől a mostani kará-csonyi „két hónaljnyi könyvhöz” vezet-tett.

(Aki ezt nem hiszi, annak ad oculos demonstrálhatom. Menjen el a karácsonyi vásárba, melyet katolikus nőegyesüle-teink most rendeznek a Szent Szent-István Társulat üvegesarnokában; álljon meg a könyves pultok előtt, melyek szinte gör-nyednek a társulat kiadványaitól és figyelve meg, hogyan kapkodja a közönség a könyveket, hogyan kénytelenek a ki-fogyó készleteket folyton ujakkal pótolni a raktárakból a fürge alkalmazottak. Fogadjunk, hogy neki is kedve kerekedik legalább egy hónaljnyit vásárolni!)

Hogy az így aposztrofált „nyájas” ol-vásról mit fog kiválogatni a Szent-István-Társulat ideai karácsonyi könyvei közül azt bizony én jó lélekkel nem tudnám meg-mondani. Ha rendben van az erszénye, akkor nincsen baj; nyugodtan mondhatom neki: mindent! Nem hinném, hogy kriti-kusabb természetű lenne, mint a Társulat könyvbírói bizottsága, mely az élessze-mű Erdősi vezérigazgató által már előze-

tesen ugyancsak megrostált kézírattöme-get ugyancsak szűkszemű rostán válo-gatja ki és ami a kezei közül kikerül, oda lehet írni a kereskedelmi jelzést: I. a.

Már most miért osztályozzam én az ilyen előzetes szankcióval ellátott könyveket? ha még görögül írnek, talán lehetne valahogyan, mert ott a „legjobb” szónak is vannak különféle árnyalatai! Magyarul ezzel nem merek megpróbálkozni.

De hát valahol csak kell kezdeni! Kezdjük hát a táplálébb eledelen és né-zzük, mit nyújtott karácsonyra a Szent-István-Társulat a tudományos irodalom terén.

Itt van mindenekelőtt a tudományos és irodalmi osztály felolvasásainak két füzete Chobot Ferenc prépost-plebános a romhányi plebánia történetét írta meg, klasszikus példáját nyújtva ezzel, hogy miképpen kell és lehet egy-egy jelentősebb plebánia monografiáját megírni. Ha ezt a példát sokan követnék, a magyar történelem s különösen a művelődéstörténelem végtelenül sokat nyerne. A másik kiadvány analóg tárgy körben mozog. Felsmann Jó-zsef adja ki kritikai megvilágítással a má-nyoki leveleket, melyek érdekes és tanul-ságos kultúrképet festenek egy kis tolna-megyei község életéből a török idők-ből.

Átmenetet ad a következő csoport-hoz Velics László jézustársasági atya ki-tünő munkájának: „Vázlatok a magyar je-zsuiták multjából” második füzete, mely szintén a karácsonyi ajándékok számát szaporítja, sokaknak nagy örömére.

Kulturtörténeti jelentősége mellett már inkább apologetikus munka és így áttérhetünk róla az apológia szép meze-jére, melyen három értékes virágot nyujt ezuttal a Szent-István-Társulat a maga „kék” füzeeteivel.

Az első még a történelem terén mozog. Kassa tudós püspöke, dr. Fischer-Colbrie Agost „A kereszt császára” ci-men állítja be Nagy Konstantin alakját, hogy úgy mondjuk, a világ erkölestörté-netébe. Aki ismeri azt az irodalmi mun-kásságot, melyet a kassai püspök végez, tudhatja, hogy ez a feladat kiválóan si-került neki; a jubileumi évnek a magyar irodalomban ez a legtökéletesebb emléke.

Dr. Martin Aurél „Szent Pálja” szin-tén nem szorosan vett egyháztörténelmi tanulmány. Szent Pálban az egyént tudja meleg színekkel rajzolni, de úgy, hogy raj-ta keresztül minden nagyobb erőfeszítés nélkül, szinte tükkörképszerűen látjuk az apostoli időket, látjuk és majdnem érez-zük az evangéliumi kovász munkáját a

5 Kgr. legfinomabb cuba kávé
vagy tetszésszerint legjobb mi-
nőségű gyöngy — arany jáva —
arábiai macót 19.— koronáért
utánvétellel:

Közvetlen hamburgi kávébehozatal!

VINCZE JÓZSEF

Rum, Tea, Cacao és mindennemű
fűszerek legolcsóbb árban.

kereskedő
Gyulafehér-
vár. Telefon
szám 43.

getett régi terve és egy merész nekilendüléssel előbbre segítik fényes álmainak megvalósulását valami titkos, csodatevő tündérkezek?!

Beleringatjuk magunkat a mesék világába: egy büvös, varázslatos kéz levette vállainkról az életnek minden nehézségét és küzdelmét és új élet nyílik meg számunkra a leszürodött tapasztalatoknak, nyugalmas, kikészített ösvényén.

Mindent itt hagyunk, minden elmaradt fölünk, csupán — önmagunk nem.

Erre nem gondolunk, ezzel nem törődünk és így ismét csak csalódunk, keserünk és vádoljuk a sorsok, a Gondviselést, mindent, csak magunkat nem.

Az a fonál, mely bölcsönktől a sirig tart, összeköti a multat a jellel és jövővel s emiatt a harcnak soha sincsen vége.

Meddő harcát a halandó a pusztulás veszélyének minden pillanatban alárendelt emberi testnek a nagy tervek kohójában izzó isteni lélekkel, a nagy akarások megtörését a váratlanul mindent megsemmisítő végzettel szemben, a sors szeszélyes játékát az emberi gyarlósággal, tehetetlenségével szemben.

Mikor talán legmerészebb, leghatalmasabb a szellem magasra törő szárnyalása, talán épen akkor esik ki megmerevült kezünkől a munka eszköze, a védő és kalapács?

És bizonyára nem az a bölcs, aki gondtalan jókedvvel, kacagva, habzó pohárral kezében köszönti az új esztendőt és úgy néz szembe annak titokzatos sűrű fátyolával s nem is az a legbölcsőbb, aki önmaga erejében bízva büszkén, dacosan várja az el nem kerülhető rosszat, jót soha nem remélve a Gondviselés égi hatal-

népek lelkében, amint a népek apostolát vándorútjain kísérjük.

A történelem apológiájából a filozófia apológiájába vezet át a „kék” könyvek harmadika, dr. Giesswein Sándor munkája: „Világegyetem és a lélek munkája”. Én ezt a könyvet nagyon sok embernek úgy szeretném azzal a kéréssel a kezébe adni, hogy olvassa el egyszer egyfolytában egészen — de olyankor, amikor van egy nyugodt délutánja vagy csendes estéje — s aztán tartsa mindig maga mellett kéznél. A reggeliző asztalánál mikor a lapon fut keresztül és olvassa a banális frázisokat a katolicizmus inferioritásáról és az íróasztalánál, mikor a monista „tudomány” cífra lébe feltálatl kotyvaléka fenyegeti szellemi étványát. Mindkét esetben egy fejezet vagy csak egy kis részlet nagyon hatásos orvosság.

Probatum est!

És itt minden logikai kapcsolat nélkül térek át a karácsonyi könyvhalmoz egyik kis igénytelennek látszó füzetére. Ezt is olyan állandó kéznél levő olvasmány gyanánt szeretném látni katolikus hölgyeink számára. „Egy kis fehér virág tavaszának története”. . . ez a címe és a magyar katolikus stilszták egyik legkiválóbbika Domonkos István nyújtja benne a gyermek Jézusról nevezett Teréz karmelita nővér kedves élettörténetét.

Nem merem jellemezni; csupa finom báj, amely szétfoszlik az elemzés alatt: olvassák kérem!

mában megnyugvást nem keresve és nem találva. Oh nem ezek, egyik sem, hanem az, aki alázatos hívő lélekkel, lehajtott fejjel, erős hitének meg nem rendíthető bástyái mögé menekül és reá bizza parányi életének hajóját a felettünk álló Örök Bölcsességnek atyai kezére.

Minden csapás, bánat és megpróbáltatás csak az iránta való szeretetnek a próbaköve.

Akár égő könnyekkel szemünkben, fájdalom suttogó szívvel érjük az év utolsó napjának csendes alkonyatát, akár pedig könnyű gondtalan szívvel állunk meg határ köve mellett, mindkét esetben mondjuk el benső átérzéssel, tiszta megértéssel a legfenségesebb imádságnak az Ur imájának e szavait: „legyen meg a Te akaratod, miképpen mennyben, azonképpen itt a földön is”.

Igy nyerünk biztos békét, lelki megnyugvást, föl nem bontható égi harmóniát, mely a külvilág mulandó értékeiből szerzi táplálékát, hanem a hitnek örökéleti igazságaiból.

De legforróbb könyörgésünk szálljon a Magyarok Istenéhez, hogy szüntesse meg drága hazánk fölött suhogó ostorcsapásait, szüntesse meg áldatlan belviszályainkat, a gyűlölködő testvérharcot, nehogy a mohácsi vérszék véres lapjait jegyezze fel újra a történelem.

Lebegjen fölötte a béke és a munka áldása, hogy boldog új esztendőben, boldog legyen újra a magyar!

W. F. A.

Újévi szokások.

Az újév napján szokás lakmározás, mulatozás, köszöntgetés, s a rokonoknak és ismerősöknek való ajándékozás pogány eredetű, mint az újév ünnepe, vagyis az év első napjának megünneplése maga is. A rómaiak Jánusnak, a kezdet és vég, utóbb pedig a hajózás és kikötő istenének ünnepét ülték e napon. Rómában ez ünnepen óriási mulatozás, füstölés, illimunálás, sőt mindennemű tivornyázás és kicsapongás volt divatban, a pápák pedig, hogy tüntessenek e pogány szokás ellen, inkább böjtöt rendeltek a keresztény híveknek. Utóbb aztán, mikor a keresztények is megünneptették már az újévet, szintén átvették a különböző mulatozásokat. A kereszténység első századaiban tudniillik egyáltalán nem ismerték az újévi ünnepet, s csak Krisztus születésének nyolcadik napjától vagyis körülméltetéséről emlékeztek meg. Csak a hetedik században mutatkoznak az újév megünneplésének első nyomai, s mint bevett rendes egyházi ünnepet, csakis a tizenegyedik században találjuk említeni.

Az újévi babonák jórésztének gyakorlása az év utolsó napjának: Szilveszter napjának éjszakájára esik, mivel általános szokás ekkor ébren megvárni az ujesztendő beköszöntését, évfordulót jelentő tizenkettedik órát. Egyik legelterjedtebb babona ekkor az éjfél olomöntés, olvas többnyire a leányok végeznek. Olvasztott ólmot csöpögtetnek valamely edényben levő hideg vízbe, s a folyó ólom, kihűlve, mindenféle alakot vesz föl. Abból következett-

nek aztán, hogy kinek, minő alakot mutat az általa csöpögtetett ólom. Ha a kihűlt ólomdarab keresztet, hasonlít, az halált jelent, ha koszorúhoz, az menyasszonyságot, férjhezmenést; ha az ólom emberalakot sejtet, az is azt jelenti, hogy az illető az újévben férjhez megy. Az ólom mindenfélre szerszámalakot is föl szokott venni, amiből aztán megjósolják, hogy milyen foglalkozású lesz a jövődöbeli. Ez sok mulatságra ad alkalmat. A bölcső-forma azt jelenti, hogy az illetőnek gyermeke lesz a következő évben, s mivel sokszor nemcsak hajadonok, hanem menyecskék és özvegyasszonyok is résztvesznek az ólomöntésben, e réven is sok multság és tréfálkozás támad.

Nagyobb társaságokban, kivált városi korcsmákban és kávéházakban szokás a besötétített szobában éjfélkor visitó malacot elereszteni. Akihez aztán a malac fut és aki meg bírja fogni, az szerencsés ember lesz abban az esztendőben, s köteles természetesen a társaságnak áldomást fizetni.

Hajadonok Szilveszter éjszakáján fésűt és tükröt tesznek a fejük alá, hogy meglássák álmukban a jövődöbelijüket. Az is szokás, hogy éjfélkor sötétben kimennek a faskamrába s fölnyalálóznak egy csomó vágót fát. Ha páros a fadarabok száma, biztosan férjhez megy abban az évben, ha páratlan, még várhatja a szerencsését. De jaj, ha tizenhárom darabot talál fölemelni, az szerencsétlenséget vagy halált jelent neki.

Elsőrangú újévi babona, — amint tudjuk, — hogy újév napján sült malacnak, vagy legalább is disznóhúsunk kell lenni az asztalon, s csirkének semmiesetre sem. Mert a malac előre tur, a csirke ellenben hátra kapar. A malacevés újévkor majdnem oly általános szokás nálunk, mint a spanyoloknál karácsonykor a pyluka evés. A legutolsó spanyol koldus is szerencsétlennek érzi magát, ha karácsonykor nem ehetik pylukát, s ha egész évben nem evett is húst, karácsonykor meg kell lenni a pylukájának.

Mostanában, mikor városokban — kivált újévkor — roppant drága a malac, sok helyen nyullal helyettesítik, mert az is előre szokott futni. Ismeretes, hogy az újévi ajándékok közt is nagy szerepet játszik a játék-üzletbeli vagy cukrászdai szerencse malac, s hogy az újévi képeslevelezőlapoknak is főképpen ez a diszük és tréfájuk.

Nagyon fontos, — persze csak a babonás embernek — hogy kivel találkozik az ember először újév napján. Kéményseprővel találkozni legjobb. Fialat férfival találkozni, az is szerencse. Vénasszonnyal találkozni először kész veszedelem, bakterrel találkozni pedig egyenesen szerencsétlenség és halált, vagy legalább is súlyos betegséget jelent. Általában, amit az ember újév napján csinál, vagy ami újév napján éri, az előjel az egész esztendőre, vagyis az az egész évben ismétlődni fog, a közhiedelem szerint. Ezért mulatnak az emberek újév napján; ezért nagy baj, ha valaki e napon beteg, vagy valami kár éri; azért nem szabad e napon lustálkodni, vagy a házastársaknak civódni, mert különben szerencsétlen és boldogtalan lesz az egész esztendőjük.

H I R E K.

Vizkereszt ünnepén a szent misét főpásztorunk tartja s ezzel kapcsolatban kiosztja a pápai áldást.

Tamási Áron nagyprépost, apostoli főjegyző ünnepélyes beigtatását a főpásztor tavasszal fogja végezni.

Szentségimádás lesz e hó 4-én vasárnap a zárdában; aznap délután 4 óraker gyűlés lesz.

Népszövetség Zsögödön. A kath. Népszövetség zsögödi csoportja karácsony 2-ik napján délután, minden izében sikerült műsoros értekezletet tartott. Barabás Márton s. lelkes ismertette a Népszövetség célját, fontosságát, áldásos hatását, majd ének és szavatok következtek. Azután Márton Bálint tanító tartott felolvasást az okos gazdálkodásról. Felvetete egy olcsó takarékoskodáshoz szoktató, úgynevezett „Hatosos betétű” takarékszámját, mit az értekezlet nagy tetszéssel fogadott s felolvasó indítványára nyomban 10 tagból álló bizottságot küldött ki, az elmunkálatok megtételére. A szépen sikerült ünnepély a himnusz elénekülésével ért véget.

Böjti fegyelem 1914. évre. A husétektől való tartózkodás és a szigorú böjti fegyelem enyhítése ügyében az apostoli Szentséktől 1912. szeptember 18. napján hét évre nyert felhatalmazásom alapján az egyházmegyéim területén az 1914. évre is ugyanazt a rendet állapítom meg, amelyet az 1913. évi III. körlevellemmel 696. szám alatt kihirdettem. Egyidejűleg feleleveníttem a Supremi disciplinae kezdetű motu proprio I. 2. alatti rendelkezését (v. ö. 1912. évi VI. sz. körlevél 6710. sz.), mely hogy az eltörölt ünnepeknek ájtatos és buzgó megülésére serkentse a híveket, tágasabb jogosítványt ad a megyéspüspököknek, hogy ezeken az eltörölt ünnepeken, ha azokat a jövőben is megülik, a huséledeltől való tartózkodás és a böjti szigorú alól felmentést adhasson. Ez apostoli felhatalmazással élve és abban a reményben, hogy kedvelt híveim az eltörölt ünnepeket a Szentatya óhajához képest épületes buzgósággal megtartják, az ezen napokra eső böjti szigorú alól fölmentést adok és a husételek élvezését megengedem. (Igy — ez évben — szent István első vértanú ünnepén december 26-án.) (XVIII. sz. circ.)

A kispapok karácsony esti ünnepélye minden tekintetben szépen sikerült. A kedves ajándékok, melyek Kegyelmes Atyánk áldozatos jó szívről meglepetést szereztek nemcsak a kispapoknak, hanem a vendégeknek is. Egyben Kegyelmes Atyánk igen szép ajándékkal lépte meg a papnevelő intézetet is, t. i. X. Pius Öszentésének díszes aranyos keretbe foglalt arcképével, melyet Szentséges Atyánk küldött e felirattal: „Dilectis filiis, Superioribus et alumnis Seminarii clericorum Transsylvaniensis dioecesis in Gyulafe-

hervár, munera divina uberrima adprecari, Benedictionem Apostolicam peramanter impertimus.

Ex Aedibus Vaticanis die 7. Novembris 1913. Pius pp. X.

Azonkívül kedves karácsonyi ajándékkal átadta Öszentésének két levelét Tamási Áron nagyprépost kanonoknak és Zomora Dániel püspökhelyettes-kanonoknak, amelyben az előbbi apostoli protonotáriussá, az utóbbit pápai praelatússá nevezi ki.

Előadás Lourdesről. Aigner dr. az utóbbi időben nagy hangon hirdeti az Ausztriai tartományok és Németország városaiban, hogy leleplezi Lourdest. Célja világos szavaiból. Csupa gyűlölettel, hazugsággal és rágalommal szól nemcsak Lourdesről, hanem Rómáról is s így az egész Egyházzól. Azonban állításainak igazságát nem képes bebizonyítani, mert pl. a Gorgam csodás gyógyulását, amely a lourdesi csodák között a legelső, egyáltalán nem említi s tudni sem akar róla mult hó 25-én este a gimnázium tornacsarnokában tartott Lourdesről Weimann Sándor budapesti gimn. tanár előadást, amelyben egyszerű lelkes szavakkal számolt be a lourdesi csodákról, amelyek nagyrészenek ő is szemtanuja volt. Érdekes a fenn említett Gorgam csodás gyógyulása. Gorgam egy vasuti katasztrófa alkalmával anynyira betegeskedett, hogy 20 évig sem felkelni, sem járni, sem kemény ételt enni nem tudott. Hozzá még hitetlen volt s így annál csodásabb az ő esete. Csak édes anyja kérésére ment Lourdesba, ahol aztán a bold. Szűz meg is mutatta hatalmát. Azonnal kikelt a hordágyból. Érdekes előadását a főpásztor és a káptalan, az érdek lődök és papnövendékek élvezettel hallgatták. Végül vetített képekben mutatta Lourdes nevezetesebb helyeit.

A trónörökös és a magyar katolikusok. Az Országos Katolikus Szövetség Ferenc Ferdinánd kir. herceg születésének ötvenedik évfordulója alkalmával táviratilag fejezte ki hódoló szerencsekívánatait. Erre a következő válasz érkezett: „Ő császári és királyi Fensége Ferenc Ferdinánd kir. herceg ur szívélyesen köszöni a tolmácsolt szerencsekívánatokat. Rumerskirch főudvarmester“.

Két évtizedes kitűnő hírnév fűződik a Zoltán-féle Csukamájolajhoz, amelyet emulsió sohse pótol. Hangzatos dicséretnek ne tévesszenek meg senkit és ha Csukamájolajat kell adni a gyermeknek, csak a Zoltán féltre gondoljunk. Úvegje 2 korona Zoltán B. gyógyszerfőnök Budapestén és a gyógyszerárakban.

† **Abrahám Laura tanítónő.** A Halál ünneplő fehér ruhába jött érte s Karácsony éjjelén tette fejére a koszorút huszonkilenc év kitartó munkásságáért. Nem a világ számára élt, csak az iskolának, melynek lelkiismeretes, tönkremenésig buzgó munkásságával hírnevet szerzett. Mint jól nevelt leány érte az időbeosztáshoz, fegyvelmezéshez, tanításhoz. Nemcsak szóval tanított, hanem szívvél és jó példával. Oltárt emelt a gyermekek szívében, akik gyönyörködtek lelke szépségében. Még szeretett volna élni és tanítani akkor is, mikor összehorpadt vállalai nem bírták a terhet. Nem a fizetésért, hisz huszonkilenc évig tudott egy helyen tanítani fizetésemelkedés nélkül, hanem a gyermekek iránt való nagy szeretetből. A tanításon kívül egész élete apróságokból állt: szivességeket tett másoknak, az Ur oltárát virágaival díszítgette. Áldozatos szeretete lassan és titokzatosan dolgozott tanítványai lelkében, mint a virágokat kiépítő finom és meleg életerő. Sikeres tevékenységének titka a gyakori szent gyónás és áldozás volt. „Aki másokat tanítanak az igazságra, fényleni fognak, mint a nap lsten szemében.“ (Torda.)

Schuch Ödön terézvárházi rajztanító életének 54-ik, tanítói működésének 37-ik évében, hosszas kínos, de az Ur akaratában való megnyugvással fogadott betegség után, megerősítve a szentségekkel i. hó 26-án az Urban elhunyt.

A nyárádköszvényesi hitközség, egyik központi pap kegyességéből egy szép és értékes karácsonyi ajándékban részesült. Nevezett kegyes lelkű pap, egy papnövendék indiskreciója folytán arról értesült, hogy templomuknak nincsen fekete színben ünneplő miseruhája. A nemes elhatározást tett követte. Karácsony napján kaptuk kézbe a 100 K értékű boromei stílu, gyönyörű casulát a hozzátartozó felszereléssel együtt. Jelzett mise ruhát bécsi A. FlemmichsSöhne cég szállította. A Véscsei forma a maga antik egyszerűségében gyönyörű. A jötevő fogadja a magam és híveim leghálásabb köszönetét. Isten fizesse!

Pap Tamás.

A gyulafehervári Állat- és Madárvédő Egyesület alakuló közgyűlése. Dec. hó 21-én folyt le nem kis érdeklődés mellett a gyulafehervári állat- és madárvédő egyesület alakuló közgyűlése a város háza dísztermében. A nemes eszme egyelőre 70 tagot hozott össze, hogy csoportosulva küzdjenek azon emberi gyarlóság ellen, mely gyarlóságot legjobban szegény igavonó állatok érzik. Az ifju egyesület lelkes és minden szép eszméknek gazdag Maece-nása Gr. Mailáth G. Károly v. b. t. t. erdélyi püspök ur Ónagyméltósága megjelenésével tette városunkban érdeklődés tárgyává. Az Országos Állatvédő Egyesület részéről Fodor Árpád főtitkár jelent meg.

Nagym. gr. Mailáth G. Károly püspök ur elnökle mellett igen szép számú érdeklődő közönség soraiban ott találjuk: Novák Ferencz kir. tan. polgármestert, Roska Miklós dr. h. polgármestert, Ujházy Béla városi tanácsnokot, Altmann Gyula m. kir. állatorvost, Reichert Rezső városi

Állatorvost, Kárpiss János főgimnáziumi igazgatót, Bodó Ferenc, Rass Károly, Haraly Béla, Imre Lajos, Albert Vilmos főgimnáziumi tanárokat, Eötvös Mihály áll. polg. iskolai igazgatót, Kéz Andor polg. isk. tanárt, Kőrössy László v. számvevőt, Dobrovsky Gyula v. pénzt. ellenőrt, Tallós Elek v. levéltárnokot, Csabry Bonifác dr. püsp. urad. orvost, Szentpéteri György. áll. elemi isk. igazgatót, Schreiber Albert kereskedőt, Csecskedy József v. pénztárnokot, lovag Eölbeg Ernő közig. gyakoronokot, Altmann Gyula m. kir. állatorvos, mint akinek buzgólkodása hozta eddig az egyesületet, vázolja az eszmét, amely az egyesület megalakításának szorgalmazására bírta, üdvözlö a kegyelmes Főpásztort, kéri, hogy ne vonja meg ezental sem ezen ifju egyesülettől jóindulatát, támogassa ezental is azzal a buzgalommal, mellyel segítette neki az egyesületet addig a fokig, hogy most megalakulhasson; melegen üdvözlö az OÁE. kiküldöttét: Fodor Árpád főtitkárt, a gyűlés további vezetésére pedig felkéri Roska Miklós dr. h. polgármestert, ki felkéri Fodor Árpádot szakszerű beszédének megtartására. Fodor Árpád főgimnáziumi tanár, főtitkár élénk érdeklődés mellett megtartja előadását, melyet az elnök szívélyesen megköszön. Gr. Mailáth G. Károly püspök ur is lelkesen szól e szép eszme mellett, kéri az egyesületet, hogy ne tántorodjék meg akkor sem, ha ezen nemes eszme szolgáltatáért valami gáncs érné.

Roska dr. h. polgármestert a gyűlés egyhangulag és lelkesedéssel az új egyesület elnökévé választja meg. Mint elnök megköszöni a Kegyelmes urnak, hogy volt oly kegyes és elvállalta az egyesület védnökségét, mert így biztosítva látja az

egyesület áldásos működését. Indítványára az értekezlet kimondja:

1) hogy a gyulafehérvári állat- és madárvédő egyesület megalakult; 2) az alapszabálytervezetet helybenhagyja és 3) hogy az egyesület csatlakozik a „Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségé”-hez. Ezután a tisztikar és választmány alakult meg. Végre az elnök megköszöni a jelenvoltaknak a rokonszenvet, mellyel az egyesület iránt viseltettek kéri, hogy legyenek továbbra is támogatói a tisztikarnak a jövő munkájában.

Ház árvaházi karácsonyest.

Szokatlan, különös csend honolt a csiksomlyói árvaházban karácsony előtt néhány napon keresztül. Várták a kis Jézust, aki nekik ajándékot fog hozni. Várták rendkívül feszültséggel, nem úgy, mint más gyermek, akihez a jó szülők révén a kis Jézus már egyszer-kétszer beköszöntött s szebbnél szebb ajándékokat hozott. Ők eddig semmiféle ajándékot nem kaptak. A jó édesanya, aki gyermekének anyaga szokott lenni, régebben a sírhantok alá került. Most ígéretet nyerne, hogy a jó viseletüknek az édes Jézus ajándékot fog hozni. Biztak benne. Az árvaházban való három hónapi tartózkodásuk alatt meggyőződtek, hogy a kedves nővér mindig igazat mond. Ez mintegy alapját képezte azon hitüknek, hogy a megszabott feltétellel teljesítése által az ígéret bizonyosan megvalósul. Valahányszor napi imájukban Jézusra gondoltak, mindannyiszor megjelent képzeletükben a megígért ajándék, természetesen mindig különféle alakban. Mi mindent elképzelték a kis árvák, még el sem lehet mondani; egyik-másik a ki-

sebbek közül még azt is elképzelték, hogy az áldott Jézus, akinek szeretete és jósága megmérhetetlen nagy, az ő édes anyját, aki régen elhalt és akit nem is ismert, a szent karácsonyestén meg fogja mutatni. Így elképzelték, mennyire várták a szent estét. Számították a napokat, majd az órákat. Minél közelebb jött a várva-várt kedves idő, szívök annál hevesebben dobogott.

Ami után oly forrón epedett a kis árva gyermekesereg, a szent karácsonyest végre megérkezett, meghozta a nem remélt nagy örömet az árvaházba.

A kedves nővérek gondoskodtak arról, hogy minél meghatóbbá és emlékeztetesebbé tegyék a legelső karácsonyestét az árvaházban. Betanították a „Bethlehemi bakter” című gyermek pástorjátékot ezen alkalomra. A kis árvák meglepő kedvességgel adták elő a betanított pástorjátékot. Gyönyörködünk benne, mily szép sikert tudtak elérni a buzgó nővérek Csik megye különböző részeiről összegyűjtött, — mondhatni vad csemetékkel.

Örvendtünk, hogy ily páratlan eredménnyel halad előre a nemesítés nehéz munkája.

Kedves volt a pástorjáték végén bemutatott élőkép. A görögtűz változatos színpompáiban váratlan szépnek tünnek fel a jászol és körülötte térdelő angyal- és pástorruhába öltöztetett kis árvák.

A családi ünnepélyre összegyűlt vendégek részéről önkéntelenül tört elő a tapsvihar, hogy a legnagyobb foku megelégedésüknek kifejezést adjanak az elért szép siker fölött.

Egy külön szobában volt felállítva a csillogó karácsonyfa és alatta szép rendben voltak elhelyezve a kiosztandó tár-

Aki a Kathreiner-féle Kneipp malátakávét még nem ismeri, vegyen most rögtön egy csomaggal és próbálja meg.

Ezen már 23 év óta általánosan kedvelt és a legjobbnak elismert ital előállítására új nagy gyár épült. A legmodernebb gépek és műszaki berendezések segítségével a valódi Kathreiner' előállítására szolgáló híres Kathreiner-féle eljárás még tökéletesbedett.

A Kathreiner mindig a legjobb ital volt, most azonban a babkávéhoz teljesen hasonló ízénél fogva önmagát is felülmúlja.

Pépszerűs, kiadós, tápláló s emellett egészséges és olcsó: ez a valódi Kathreiner.

gyak. Az élőkép megszemlélése után ide-mentünk, hogy a gyermekek örömeiben gyönyörködhesünk. Többen vannak az árvák közt olyanok, akik eddig soha sem láttak karácsonyfát, sőt egyik-másik árva, amíg más gyermekek örömmel álltak körül a szerető szülők által felékesített karácsonyfát, kinn didergett az utcán, a gonosz mostoha nem türte még ezen a szent estén sem szobájában. Csak az egyes ablakokon át átszűrődő fény adta tudtára, hogy benn öröm, boldogság honol a gyermekek közt.

Istenem! kinek apját, anyját életben megtartod, amíg ők felnevelik, el sem tudja képzelni, mily mostoha egy szegény elhagyott árvára nézve még a szent karácsonyeste is.

Az egyiknek örömnöve, a másnak szeretet ünnepe. De az árva hol érezze ezt az örömet, honnan sugározzák feléje a szeretet lángja? Nem csodálom, hogy olyan nagy részvétet tud kicsalni egy ilyenek a helyzete, az árvák sorsát ismerő ember szívéből. Nem csodálkozom, hogy az árvaházi karácsonyfa körül sokan könnyeztek a vendégek közül, midőn látták, hogy mennyire meglepte a csillogó karácsonyfa szemlélése a kis árvákat. Szokatlanul sugározott a szeme mindenik árvának, örömmel oly magas fokra emelkedett, hogy nem tudtak ellenállni, hogy meg ne nyilatkozzanak: „Istenem, milyen szép! Ilyent még nem láttam!” lehetett hallani ajkaikról.

Mikor már kiörvendezték magukat a csillogó szép karácsonyfa szemlélése fölött, előállott egyik és a jelenlevő árvaszé-

ki elnöknek és általa az egész Csik megyének megköszönte az árvák iránt tanusított ritka jóságát, nagy gondoskodását.

Egy másik árva Gyulai Pálnak az „Éji látogatás” című kedves költeményét szavaltta el.

Ez a költemény, amely oly meghatóan, megrázóan tünteti fel az árvának sorsát és az édes anyának gyermekeiért soha ki nem alvó szeretetét, vegyes érzelmeket csalt ki belőlünk. Örvendeztünk, hogy ezen árváknak van puha ágyuk, mindennapi kenyerük, meleg ruhájuk, szerető gondozójuk; másfelől meg részvét fogott el azon árvák iránt, akik még a megye különböző részein nyomorban, elhagyatottságban eszik az árvaság keserű kenyerét, mert az árvaház még nincs abban a helyzetben, hogy őket is befogadhassa.

Ezután következett a gyermekekre nézve a legkellemesebb rész: az ajándékok kiosztása. Ugy látszik mindnyájan jól viselték magukat; mindnyájan kaptak ajándékot. Az árvaház a karácsonyestén mutatkozott be először nyilvánosan a közönség előtt, mintha ezáltal is jelezni akarná, hogy a szeretet jegyében született és abban is akar élni. Jóleső örömmel tapasztaltuk ezen alkalommal, hogy jó kezekbe van letéve az árvaház sorsa.

Az árvaház létesítése krisztusi szeretet műve. Nem elég csak megteremteni egy ily intézményt, hanem arra is kell törekedni, hogy falai közt langoljon Annak szeretete, aki azt mondotta: „Engedjétek Hozzám a kisdedeket, mert ilyenekké a

az ilyen szeretet képes pótolni az anyai menyeknek országa”. (Márk. 10. 14.) Csak szeretet melegt. Ezt tekintve, elmondhatjuk, hogy Csik megye árvaháza jól sikerült intézmény. Ezzel a vármegye fényesen pótolta régi mulasztását. Jól mondotta a csiksomlyói főesperes-plebános, aki megköszönte a nővéreknek odaadó fáradozását, hogy az árvaház a megye leghumánusabb intézménye. Az a megyét és annak vezetőségét, amelyért ennyi árva imádkozik naponként, az édes Jézus bizonytal meg fogja áldani.

Meghatottsággal hagytuk el az árvaházat, ahol a szent estén tanui voltunk az árvák örömeinek és a lélekemlő, szívmelesítő szép jeleneteknek, az itt nyert kedves emlékeket nem fogjuk elfelejteni soha!

Hollanda János.

Pályázat.

A magyarláposi rom. kath. kántortanító állásra pályázat hirdettetik:

Javadalmazás: készpénzben 1200 K, alapítványos szentmisékből 68 K, stóla 40 K, kertilletmény 20 K, kérelmezett allamsegély; 3 szoba, konyha, kamra és mellékhelyiségekből álló lakás.

Kötelesség: az I—VI. vegyes osztályok önálló vezetése s a kántori teendők pontos végzése. Pályázati határidő: 1914. január 18., mely napon a választás is tartatik. Közbeeső vasárnapokon kántori próba. Állás azonnal elfoglalandó. Pályázatok az iskolaszék címére küldendők.

17. szám.

Borromäus

miseruhák az öt résszel, puha bélésel
félselyem

damasztból, paszomántból készített keresztel, selyem himzett I. H. S.-sel.

arany paszománttal . . . Kor. 30.—
Selyem paszománttal . . . . . Kor. 35.—
Bársonyból ugyanannyiba kerül bármely színben.

Aransárga, selyemmel átszövött betéttel készítve arany paszománttal . . . Kor. 48.—
Selyem paszománttal . . . . . Kor. 50.—

A betét selyemmel díszesen himozve, arany paszománttal . . . . . Kor. 65.—
Selyem paszománttal . . . . . Kor. 68.—
Négyszeresen aranyozott paszománttal 78.—
Valódi arany paszománttal . . . Kor. 100.—

Más egyházi ruhák és szerek nálam rendkívül olcsón szerezhethők be. Ne vegyen addig semmit, míg tőlem ajánlatot nem kért.

Régi miseruhákat 10.—, 15.—, maximum 20.— koronáért kitűnően javítok s még 5—6 évig használható lesz.

Zászlók, Baldachinok, gyertyatartók, Pacificálék, kelyhek, szent-segtartók. stb.

Kelyheket 21.— koronáért írásbeli jótállás mellett aranyozok.

Ha bármily egyházi ruha vagy egyházszer nem volna megfelelő, visszaveszem.

Szabó Aurél Budapest-Kelenföld

egyházi ruha és reverenda készítő műhelye.

Ruzsinszky Béla

géperőre berendezett
oltárépítő műhelye.

Pécs, Majláth-utca 25. sz.

...

Megbízható kath. cég!

A pécsi orsz. kiállításon az iparművészeti társulat által arany éremmel kitüntetve.

Készít és elvállal
mindennemű templom berendezési felszerelési tárgyak u. m.:

**oltár, szószék,
gyontatószék,
templompadok,
szentély-korlátés
egyéb felszerelési tárgyak készítését, szállítását, régi oltárok aranyozását és átalakítását.**

Pontos rajzzal és költségvetéssel készséggel szolgálók.
Több kisebb méretű vagy több nagyobb megrendelésnél személyes megjelenés.

Leikiismeretes kiszolgálás
Több elismerő nyilatkozattal

Hogy mikép gyógyítható tüdőbaj, szarvköhögés és astma, azt mindenki-vel díjtalanul közlöm. Küldjön a következő címre egy bélyeggel ellátott megcimzett borítékot: **Fau Kryzek, Wrschovitz bei Prag (Bohmen).**

Magános uri emberhez, paphoz házvezetőnek ajánlok a házi teendőben teljesen jártas 50 éves asszony. Ajánlatok „teljesen megbízható” jellegére a kidohivalatba keretnek. 87*1-3

Fleischer János

(Keresztény katolikus cég.)

egyházi ruha és reverenda szabó
PÉCS, Ferenciek-u. 9.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott reverendák és címádák, papi civil öltönyök előállítására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztembe. **Mindennemű egyházi ruhák:** casulák, pluvialék velumok, baldachinok, minisztráns ruhák zászlók, lobogók, karingek, álbák, kehelyruhák stb. készíttetnek.

Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. Üzletem **versenyképes** minden pesti vagy bécsi céggel úgy **szabászat, mint ár és minőség** tekintetében. Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltetnek. 11-33-52

Költségvetés és árjegyzék ingyen!
Személyesen is megjelenek!

Hirdetések felvétetnek a Püspöki

Lyceumi könyvnyomdában

Gyulafehérvár, Felsővár-tér. (Hungária-szállodával szemben.)

Katolikus családok lapja!

„ÉLET“

Képes heti folyóirat. Előkelő színvonalon szerkesztett szépirodalmi képes lap. Nem hiányozhatik egyetlen katolikus intelligens család asztaláról sem. Szerkeszti jeles katolikus írók gárdája élén **Izsóf Alajos**. Előfizetési ára egész évre 20 kor., félévre 10 kor., negyedévre 5 kor. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VII., Damjanich-utca 50. Jó lélekkel ajánljuk a változatos tartalmu, aktuális képekben gazdag folyóiratot közönségünk figyelmébe s támogatásába.

Naponta
friss
élesztő!

LABUD JÓZSEF

(ezelőtt özv. Lakner Antalné)
GYULAFEHÉRVÁR, NOVÁK FERENCZ-TÉR
(a város háza szomszédságában.)

Sütőde és lisztraktár

Ajánlom elsőrendű friss süteményeimet, u. m. tejes és vajas kiflit, sós kiflit, sós fonotat, kalácsot, továbbá fehér, barna és félbarna kenyereimet. Dusan felszerelt **lisztraktáromban** házi kenyérnek való legjobb minőségű lisztjeimet, melyek kizárólag csakis a hírneves Neumann Testvérek cég aradi gőzmalma örleményei.

Naponta
2-szer
kenyer-
sütés.

Réz és vasutórok, háló, ebédlő, kórházi és kerti berendezések, sodrony-ágybetétek, kocsiülések, lószőr és afrik madracok, dívánok, rézkarnisok, ablak-róletták, redőnyök, mosdóasztal és mosdó-készletek, szoba klosét, fa-és széntartók, kályhaellenzők, tűzelő-készletek, ruha-fogasok, patkány és egerfogókat legutányosabban szállít:

GARAI KÁROLY

RÉZ- ÉS VASBUTOR KÉSZÍTŐ

ARAD

JÓZSEF-FÖHERCEG-U. 11.

Templomok, oltárok, szószékek festését és aranyozását elvállalja a legjobb kivitelben és jutányos árban

URBÁNSZKY FÜLÖP műfestő
KOLOZSVÁR, Sörház-u. 2.

Költségvetést, új tervek készítését díjtalanul elvállalom. 13-33-52

Hinger József

asztalos mester Gyulafehérvár

Széchenyi-utca 10. sz., (saját ház) a Jickeli-féle vasraktárral szemben

K épület munkát, festett, mas-
É siv ésournéros butormunkát,
S portále és boltberendezést,
Z úgyszintén javításokat is el-
I fogad. Szállít és lerak tölgy
T és bükkparketát. Árjegyzék szerint irodai és vendéglői, ebédlőszékeket, tükröket méret szerint. Raktáron tart minden fajta fakoporsókat is.

Lelküismeretes és pontos kiszolgálás. — Szolid árak.
Tervrajzok díjtalanul készíttetnek.

Szent Margitszigeti Üditőviz!

A legfinomabb szénsavval telített ásványvíz.

Minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben kapható!

Mint asztali víz nagyon kellemes, jó hatású, egészségápoló ital.

Főlerakat:

ifj. Baumann Nándor
cégnél Gyulafehérvár.